

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1985/69

KARAR NO : 1985/101

ÖZET: Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmayan suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Ramiz Altun, Necmi Abay, Cavit Demirci, Şadi Demirci, Turan Demirci.

O L A Y : 17.2.1981 tarihinde Hopa'da jandarmalarla yaptığı müsademe sonucu ölen Dev-Yol örgütü üyesi Alaattin Demirci'nin yakın akrabaları bulunan sanıkların öldürme olayından birkaç gün sonra Alaattin Demirci'nin barındığı mağara civarına giderek araştırma yaptıkları, çadır içerisinde bulunan 4 adet tabanca ile bir mavzeri ele geçirdikleri, sanıklardan Ramiz Altun'un bu tabancayı ceketinin altına gizleyerek olay yerinden uzaklaştırdığı, tabancalardan bir adedini sanık Necmi Abay'a verdiği, iki adet tabancayı ve mavzeri de öldürülen Alaattin'in kardeşi Turan Demirci'ye sanık Cavit Demirci ile birlikte teslim ettiği, bir adet Map marka tabancayı kendisi alarak Arhavi'ye gittiği, ölenin kardeşleri olan sanıklar Turan ile Şadi Demirci'nin kendilerine verildiği iddia edilen 2 adet tabanca ile mavzeri bir naylona sararak toprağa gömdükleri ve olay tarihine kadar çıkarmadıkları, sanıkların öldürülme olayından sonra yaptıkları aramada çadır içinde bulunan bazı kitap ve mecmuaları yakmak suretiyle suç delillerini ortadan kaldırdıkları, ihbar üzerine yapılan soruşturmada sanık Ramiz ve Necmi'nin evlerinde birer adet tabancanın yakalandığı, bunları olaydan bu güne kadar meskenlerinde saklamış buldukları, toprağa gömülü olarak ele geçen 2 adet tabanca ve tüfeğin sanıkların kardeşi Mirza Demirci tarafından gömülü yerden çıkartılarak köy muhtarına ve oradan jandarmaya son silâh toplama istemlerine uygun olarak teslim edildiğinin anlaşıldığı Hopa C. Savcılığınca ileri sürülerek, eylemlerine uyan TCK.nun 296. ve 6136 sayılı Yasa'nın 2248 sayılı Yasa ile değişik 13/1. ve 2249 sayılı Yasa ile değişik 13/2. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle 12.4.1984 günlü, 1984/56 esas sayılı iddianame ile haklarında kamu davası açılmıştır.

Hopa Asliye Ceza Mahkemesi; 5.7.1984 günü, 1984/50-67 sayı ile; 9. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığının 25.6.1984 günlü, 1984/826 Ad.Müş. sayılı yazısını gerekçe göstererek görevsizlik kararı ile dosyayı sıkıyönetim askerî mahkemesine göndermiştir.

Erzurum-Artvin İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi; 24.4.1985 günü 1985/42 esas sayı ile; sanıklara atılı suçlardan salt olarak 6136 sayılı Yasa'ya muhalefet suçunun sıkıyönetim askerî mahkemesinin görevine girmediği, suç delillerini yoketme

konusunda ise hangi sanıklara ait delilleri yokettikleri ve yok edilen dökümanların

mahiyetlerinin ne olduğuna dair dosyada belge de mevcut olmadığı, ayrıca sıkıyönetim askerî mahkemelerinde açılmış derdest dava bulunmadığı, gerekçeleri ile 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Mebrure Gözdemir, A.Mazhar Akman, Necati Karakış, A. Vahap Özaslan ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 20.5.1985 günlü toplantıda geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Sezai Aydınalp'in Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dihlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç, tüm yurda kapsamına alarak 12.9.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden sonra işlenmiştir.

Atılı suçun, sıkıyönetim ilânından sonra işlenmesi nedeniyle görevli yargı yerini belirlemede 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin gözönünde tutulması, eylemin öncelikle bu maddenin uygulanmasının önkoşulu olan "sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin" bulunup bulunmadığının araştırılması gerekir. Bu koşulun varlığı saptandıktan sonra ise suçun, anılan 15. maddede sayılan suçlar arasında yer alıp almadığına bakılacaktır.

Olay, 17.2.1981 tarihinde Hopa'da jandarmalarla yaptığı müsademe sonunda ölen yasa dışı Dev-Yol üyesi Alaattin Demirci'nin yakın akrabaları olan sanıkların öldürme olayından birkaç gün sonra çatışma yerine yakın bir yerde buldukları sığınaktaki 4 adet tabanca, 1 adet mavzeri almaları, geriye kalan kitap, dergi, yiyecek, giyecek ve barınma malzemelerini yakmalarından ibarettir.

İncelenen dosya içeriğine göre; sanıkların bu malzemeleri yakarak yoketme ve silâhları alıp saklama, daha sonra da muhtara teslim etme eylemlerinden, amaçlarının ideolojik kökenli olduğunu gösteren, bu sanıkların da örgüt üyesi veya militanı olduğunu belirleyen hiçbir belge ve bulguya dosyada rastlanmadığı gibi, Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askerî Mahkemesi'ne ait 2.4.1985 günlü, 1983/266 sayılı yazıdan sanıkların ilgili sıkıyönetim askerî mahkemelerinde açılmış başka bir davanın bulunmadığı, Erzurum-Artvin İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığına ait 1.4.1985 günlü, 1985/539 Muh. Ds. 17/A-13 sayılı yazıdan, sanıklar hakkında askerî savcılıkça sürdürülen veya açılan herhangi bir soruşturmanın olmadığı anlaşılmaktadır.

Sanıklara atılı 6136 sayılı Yasa'nın 13/1. ve TCK'nun 296. maddelerine aykırı davranma suçununun 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin (f) fıkrasında yer almasına karşın, sanıkların atılı suçları siyasal ve ideolojik amaçla, dolayısıyla sıkıyönetim ilânına

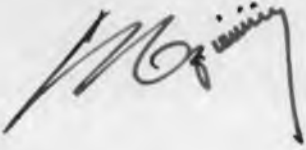
ve faaliyetlerine ilişkin olarak işledikleri konusunda herhangi bir somut kanıta dosyada rastlanmaması ve anılan maddedeki önkoşulun gerçekleşmemesi açısından davanın sıkıyönetim askerî mahkemesinin görevi dışında kaldığı açıktır.

Bu durumda, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiğinden Hopa Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askerî Mahkemesi'nin başvurusunun kabulüne, Hopa Asliye Ceza Mahkemesi'nin 5.7.1984 günlü, 1984/50-67 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 20.5.1985 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

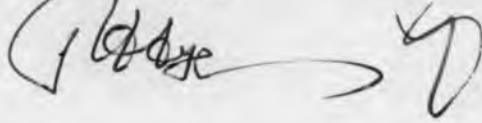
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

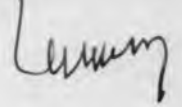
Üye

Mebrure Gözdemir

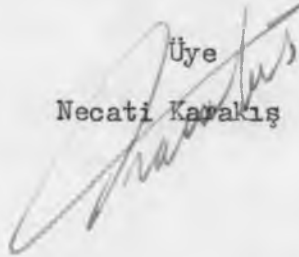
Üye

A. Mazhar Akman

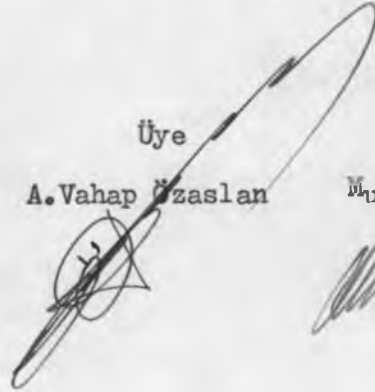
Üye

Necati Karakış

Üye

A. Vahap Özasan

Üye

Muammer Aksüt

